

Posti Green

Tue Suomen Kuurosokeat ry:n toimintaa

Voit tukea toimintaamme itsellesi sopivalla tavalla:

- tule mukaan vapaaehtoistoimintaan
- tee kertalahjoitus
- tee testamenttilahjoitus
- tee merkkipäivälahjoitus
- tee säännöllinen kuukausilahjoitus

Tili: FI56 5541 2820 0125 82, OKOYFIHH

Rahankeräyslupa: RA/2018/719, lupa on voimassa 01.01.2019-31.12.2021 koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Kysy lisätietoja Janikalta: janika.lanne@kuurosokeat.fi tai 040-6512511

Tuntosarvi

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti
1/2020

**Kuurojen
talviolympialaiset
Italiassa**

**Haptiisit
kuurosokean
ratsastajan tukena**

Pääkirjoitus.....	3
Jyväskylän yliopistossa käynnissä laaja Usher-tutkimus	4
Jäsenhankintakampanja alkaa	6
Jyväskylän aluetoimisto siirtyi Matarankadulle.....	7
STEA-avusteisen toiminnan asiakaskysely	8
Tietovisa	8
Tuntosarvi-lehti muuttuu maksulliseksi.....	9
Kuurosokeisiin henkilöihin kohdistuva lähisuhdeväkivalta	10
Ajankohtaista tulkkauspalvelusta	11
Solaris-lomat tauolla	11
Kymmenen näkevää sormeaa	12
Kosketusviestit kuulonäkövammaisen ratsastajan tukena.....	14
Muutoksia Kelan etuuksiin	16
Vammaisten tulkkauspalvelun tulkin matkakustannukset.....	17
Kuurojen talviolympialaiset	18
Yle parantaa saavutettavuutta erityisryhmille	20
Ilmoitukset.....	21

Etukansi: Kuurosokean taiteilijan Milla Lindhin teos Lumikuningatar. Kosketeltavasta taiteesta kertova juttu s. 12. Takakansi: Suomalainen talvimaisema. Kuvat: Jaakko Evonen.

Tuntosarvi
46. vuosikerta
ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry

Taitto
Heidi Häyrynen

Päätoimittaja
Heidi Häyrynen
p. 040 753 2026
viestinta@kuurosokeat.fi

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 9 numeroa vuodessa printtilehtenä, pistekirjoituksella, Daisy-äänilehtenä, sähköisenä Lue-tus-ohjelmassa ja pdf-näköislehtenä verkossa.

Tilaukset ja osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry,
Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.
s-posti:osoitteenmuutos@kuurosokeat.fi

Toimiston aukioloaika
ma-pe klo 9.00–15.00

Painopaikka
Viestipaino Oy, Tampere

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi.

Uudistuksia lehdessä

Vuoden vaihtuminen tuo usein mukanaan erilaisia muutoksia. Uudet tuulet puhaltavat myös Tuntosarvi-lehdessä.

Lehti ilmestyy jatkossa aiempaa harvemmin, yhdeksän kertaa vuodessa. Lisäksi Suomen Kuurosokeat ry:n toiminnasta kertova Toimintakalenteri julkaistaan Tuntosarven erikoisnumerona. Se postitetaan automaattisesti kaikille tilaajille. Isoin muutos on kuitenkin Tuntosarven printti- ja pisteversion muuttuminen maksulliseksi muille paitsi jäsenille. Lehden ääniversio ja sähköinen versio pysyvät ilmaisia.

Syynä muutoksiin on yhdistyksen toimintaa rahoittavan Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (STEA) myöntämän yleisavustuksen pienentyminen vuonna 2020. Viestintä sopeuttaa toimintaansa vallitsevaan rahoitustilanteeseen muun muassa Tuntosarvi-lehden muutoksilla.

Tuntosarven printti- ja pisteversion ovat edelleen ilmaisia jäsenille. Tässä on kuurosokeille yksi hyvä lisäsyys liittyä yhdistyksen jäseneksi. Helmikuussa on sopivasti alkamassa myös

vuoden kestävä jäsenhankintakampanja. Lisää tietoa aiheesta löytyy tästä lehdestä.

Positiivista on, että Tuntosarvi jatkaa ilmestymistään lähes entiseen tapaan. Lehti on asiakkaille palautteen perusteella tärkeä, ja se luetaan tarkkaan. Tuntosarvi säilyy yhtenä yhdistyksen tiedotuskanavana sekä kuurosokeus-tiedon levittämisen välineenä. Julkaisua myös kehitetään jatkuvasti. Tavoitteena on palvella lukijoita entistä paremmin.

Yksi keino toiminnan kehittämiseksi ovat kyselyt, ja niistä saadut palautteet. Alkuvuodesta lähtee asiakkaille ja yhteistyökumppaneille STEA-avusteisen toiminnan asiakaskysely. Viestinnästä on siinä oma osionsa. Toivottavasti mahdollisimman moni innostuu vastaamaan kyselyyn. Vastaamalla voi vaikuttaa yhdistyksen toimintaan ja palveluihin.

Mukavia lukuhetkiä lehden parissa!

Heidi Häyrynen, päätoimittaja ■

Suomen Kuurosokeat ry:n edustaja Timo Peltomäki (oik.), professori Kaisa Aunola, opiskelijat Sanni Parviainen ja Ira Klemetti sekä yliopistonlehtori Tuija Aro ja opiskelija Rosa Lind-Ahola.

Jyväskylän yliopistossa käynnissä laaja Usher-tutkimus

Teksti ja kuva: Jaakko Evonen

Jyväskylän yliopiston psykologian laitoksella on meneillään Jak-sUs-hanke. Siinä kartoitetaan Usherin oireyhtymää sairastavien ja heidän

perheidensä psyykkistä jaksamista sekä arjessa esiintyviä kuormitus- ja voimavaratekijöitä.

Hankkeen yhteistyökumppaneina ja rahoittajina ovat Suomen Kuurosokeat ry ja Sokeain Lasten Tukisäätiö.

Väliraportista kiinnostavia tuloksia

Viime vuonna julkistettiin hankkeen väliraportti. Sen mukaan tutkimukseen osallistui 13 perhettä eli osallistumisaste oli 65 prosenttia. Vanhempia pyydettiin arvioimaan lapsen/nuoren toimintakykyä eri mittareiden näkökulmasta (fyysinen, koulunkäyntiin, tunne-elämään ja sosiaalsiin suhteisiin liittyvä toimintakyky). Tämän lisäksi kerättiin tietoa arkeen saadusta ja toivotusta tuesta, keskeisimmistä tukiverkostoista, vanhempien hyvinvoinnista, huolenaiheista ja voimavaroista.

Tutkimuksessa ilmeni alustavasti, että uupumusta oli noin puolella perheistä. Eniten huolta aiheuttivat näköön liittyvät asiat. Monen vanhemman mukaan lapsi oli kokenut yksinäisyyttä ja koulukiusaamista. Haasteita oli ilmennyt mm. apuvälineiden ja avustajien hakemisessa. Tärkeäksi voimavaraksi koettiin Usher-leirien vertaistuki. Tätä toivottiin myös lisää.

Kuulo- ja näkökeskusten välinen yhteistyö koettiin välillä ongelmallisena. Myös kodin ja koulun välille toivottiin parempaa tiedonvälitystä.

Usher-oireyhtymän vaikutus perheeseen oli kaksijakoinen. Osa koki sen tuovan taakkaa vanhemmuuteen. Toiset taas olivat sitä mieltä, ettei oireyhtymällä ollut perheelle merkitystä. Tyytyväisyyttä lisäsi etenkin se, jos perheelle tarjottiin apua ulkopuolelta, etenkin diagnoosin saamisen jälkeen.

Esimerkkeinä nousivat esiin järjestöt ja keskusteluapu.

Vastaajia kaivataan lisää

Yliopistonlehtori **Tuija Aro** psykologian laitokselta toteaa, että harmittavan moni jätti vastaamatta tutkimukseen.

– Tulokset olisivat luotettavampia, jos olisi ollut enemmän vastanneita.

Professori **Kaisa Aunolan** mukaan tutkimukseen hankitaan parhaillaan lisähaastateltavia.

– Aineiston karttuminen olisi menossa näillä näkymin keväälle. Suomen Kuurosokeat ry:n kanssa on sovittu, että projektia voidaan jatkaa, Aunola lisää.

– On tärkeää tehdä tutkimusta kuurosokeuteen liittyvistä asioista. Jyväskylän yliopiston toteuttama tutkimus lisää tietoa kuulonäkövammaisten lasten ja nuorten elämässään kohtaamista ongelmista, kertoo **Timo Peltomäki**. Hän toimi jutun teon aikaan Suomen Kuurosokeat ry:n hallituksen jäsenenä.

– Tällainen tutkimus antaa meidän yhdistyksen työntekijöille eväitä kehittää omaa työtään.

Usher-teema esillä useassa lopputyössä

Nyt kolme graduntekijää on tekemässä aihepiiristä lopputyötään. Teemat liittyvät muun muassa Usher-lasten

äitien voimavaroihin sekä Usher-perheen saaman tuen ja lapsen hyvinvoinnin keskinäiseen suhteeseen.

– Tärkeää olisi tuoda esiin lapsen näkökulmaa. On havaittu, että palvelut ovat hajanaisia, ja niitä pitää etsiä itse. Tukiverkostoilla on oma merkityksensä, kertovat **Ira Klemetti** ja **Sanni Parviainen**.

Rosa Lind-Ahola pohtii omassa työssään Usher-lasten äitien voimavaroja.

– Millaisia voimavarojen lähteitä on?

Millainen on voimavarojen ja kuormituksen suhde? hän luettelee.

Kiinnostuneet voivat ilmoittautua mukaan tutkimukseen. Vastausaikaa on toukokuun loppuun asti.

Yhteystiedot:

Kaisa Aunola, kaisa.aunola@jyu.fi,
puh. 040 805 3481 ■

Jäsenhankintakampanja alkaa

Yhdistys käynnistää jäsenhankintakampanjan, joka kestää vuoden. Se alkaa 1.2.2020, ja päättyy 31.1.2021. Kampanjan tarkoituksena on, että nykyiset jäsenet pyrkivät hankkimaan mahdollisimman monta uutta jäsentä yhdistykselle.

Suomen Kuurosokeat ry:n jäseneksi voivat hakea kuulonäkövammaiset henkilöt. Hakijaa pyydetään kirjoittamaan jäsenhakemukseen myös sen

henkilön nimi, joka sai hänet hakemaan jäsenyyttä. Kampanjan jälkeen eniten jäseniä saanut henkilö palkitaan 50 euron ravintolalahjakortilla. Uusien jäsenten kesken arvotaan pieni yllätys. Palkitut julkaistaan kevätkokouksen yhteydessä 2021.

Lisätietoja kampanjasta yhdistyksen verkkosivuilla ja kevään jäsenkirjeessä. ■

Jyväskylän aluetoimisto siirtyi Matarankadulle

Teksti ja kuva: Liisa Romo ja Anna Nygrén

Suomen Kuurosokeat ry:n Jyväskylän aluetoimiston uusissa tiloissa vietettiin avoimien ovien päivää. Tunnelma tilaisuudessa oli lämminhenkinen ja kävijöitä saatiin noin 50 henkilöä.

Kuntoutus, kuntoutusohjaus, aluepalvelut ja ICT-palvelut esittäytyivät ja kertoivat kukin omista toiminnoistaan ja tapahtumista. Vieraina oli opiskelijoita, avustajia, opettajia, tulkkeja, kuulonäkövammaisia asiakkaita, omaisia, yhteistyökumppaneita eri järjestöistä ja entisiä työntekijöitä. ■

Avajaistunnelmaa uusissa tiloissa. Kävijöitä oli päivän aikana noin 50 henkilöä.

STEA-avusteisen toiminnan asiakaskysely

Suomen Kuurosokeat ry tekee STEA-avusteista toimintaa koskevan asiakaskyselyn alkuvuodesta. Kyselyn tarkoitus on toiminnan ja asiakaspalvelujen parantaminen ja kehittäminen. Yhdistys haluaa tietää, millaisiksi olet kokenut sen palvelut ja kuinka ne ovat vaikuttaneet elämääsi vuoden 2019 aikana.

Kysely koskee kaikkia STEA-avusteisia toimintoja, joita ovat järjestö-, alue-, kommunikaatio ja ICT-palvelut sekä viriketoiminta.

Kyselyyn voi vastata sähköisellä lomakkeella tai paperilomakkeella. Niille asiakkaille, jotka eivät voi käyttää sähköistä lomaketta, lähetetään kysely

paperisena. Mukana tulee palautuskirjekuori, jonka postimaksu on maksettu. Voit täyttää kyselyn tulkin tai muun avustajan kanssa.

Linkki sähköiseen kyselyyn lähetetään henkilökohtaisesti sähköpostilla. Jos olet saanut vain sähköisen kyselyn, tai et ole saanut kyselyä, voit tilata paperisen kyselyn ja palautuskirjekuoren Suomen Kuurosokeat ry:n viestinnästä: viestinta@kuurosokeat.fi tai numerosta 040 778 0266.

Vastaukset ovat yhdistykselle tärkeitä, joten mahdollisimman monen toivotaan osallistuvan kyselyyn. Vastausaikaa on 19.2.2020 asti. ■

Tietovisa

1. Missä päin maailmaa vuosi vaihtuu ensimmäisenä?
2. Mihin aikaan Suomessa ennen juhittiin vuoden vaihtumista?
3. Milloin karkauspäivä oli ennen vuotta 2000?

4. Kuinka monta päivää ja tuntia maapallolta kestää kiertää aurinko?
5. Neptunuksella on planeetoista pisin vuosi. Kuinka kauan sen vuosi kestää?

Toteutus: Eetu Seppänen. Vastaukset ovat sivulla 23. ■

Tuntosarvi-lehti muuttuu maksulliseksi

Tuntosarven printti- ja pisteversio muuttuvat 2020 maksulliseksi. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille lehti on edelleen ilmainen.

Päätöksen maksullisuudesta on tehnyt yhdistyksen hallitus joulukuussa. Syynä on Suomen Kuurosokeat ry:n toimintaa rahoittavan Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (STEA) linjaus. Sen mukaan yhdistyksen viestinnän kuluista vain puolet voidaan enää kattaa STEAn yleisavustuksella. Tuntosarvi-lehti on yksi merkittävä viestinnän kustannuserä. Lehden

muuttamista maksulliseksi esitettiin myös syyskokouksessa 2019.

Laskut lähtevät tilaajille helmikuussa. Paperi- ja pisteversion tilaushinta on 25 euroa kaikille muille paitsi jäsenille.

Lehden ääniversio ja sähköinen versio säilyvät tilaajille ilmaisena. Sähköisen lehden voi tilata osoitteesta viestinta@kuurosokeat.fi. Sen voi myös lukea Suomen Kuurosokeat ry:n verkkosivuilla www.kuurosokeat.fi. ■

Tuntosarvi-lehtiä vuodelta 2019. Kuva: Jaakko Evonen.

Kuurosokeisiin henkilöihin kohdistuva lähisuhdeväkivalta

Teksti: Sanna Paasonen

Lähisuhdeväkivallalla tarkoitetaan henkistä tai / ja fyysistä väkivaltaa, joka ilmenee lähisuhteissa eli perhe-, sukulais-, seurustelu- tai muussa läheisyydessä.

Viime aikoina viittomakielisessä ja kuurosokeiden yhteisöissä on pohdittu, lasketaanko lähisuhteisiin myös tulkit, avustajat ja asumispalveluiden työntekijät. He ovat asiakkaiden kanssa tekemisissä joka päivä, ja joillekin voi syntyä läheinen suhde. Mielestäni kyllä voidaan laskea. Erityisesti omaisten asuessa kaukana toisella paikkakunnalla, tai jos he eivät ole enää elävien kirjoissa, ammattihenkilöt ovat asiakkaiden tärkeä yhteys ulkomailmaan. Silloin tilannetta voi käyttää väärin joko tietoisesti tai tiedostamatta.

Kuurosokeiden keskuudessa on tullut ilmi erilaisia väkivallan muotoja. Esimerkkinä taloudellisesta väkivallasta on tilanne, jossa kuuleva ja näkevä isä oli hankkinut kuurosokealle lapselleen

suunnatulla vammaistuella työasuntonsa, eikä lapselta kysytty tähän lupaa. Sosiaalisesta väkivallasta esimerkkinä on tilanne, jossa kuurojen yhdistyksen illassa viittomakielen tulkki ei kuvaillut täysin kuurosokealle, mitä hänen ympärillään tapahtui ja ketkä viittoivat kenellekin. Tulkki tulkasi vasta, kun varsinainen ohjelma alkoi. Tulkki ei edes kysynyt asiasta asiakkaalta ja käytti päätösvaltaansa väärin. Digitaalisesta väkivallasta on esimerkkinä tilanne, jossa entinen puoliso seurasi kuurosokean liikkeitä ja tekemisiä internetin kautta. Entinen puoliso kuulusteli tätä viestien välityksellä, jos oli huomannut omasta mielestään jotain sopimatonta tai yhteisen lapsen kulkema reitti oli jäänyt osittain hämärän peittoon.

Tietoyhteiskunnassa väkivalta on siis muuttanut muotojaan, ja se voi ilmetä monella eri tasolla samanaikaisesti. Fyysinen väkivalta on usein helpompi huomata ja todistaa. Henkinen väkivalta taas on vaikeampi havaita ja siitä toipuminen voi kestää fyysistä kauemmin.

Jokainen meistä on kokenut väkivaltaa jossain elämänvaiheessa, siksi on

tärkeä saada keskustella asiasta. Jos uhri tai tekijä huomaa väkivallan juuri tapahtuneen, kannattaa heti puhua jollekulle ja hakea apua.

Lähisuhdeväkivallan tuntomerkeistä voi lukea esimerkiksi Naisten Linjan

kotisivuilta: www.naistenlinja.fi

Kirjoittaja on Kuurojen Liiton ja Suomen Kuurosokeat ry:n lähisuhdeväkivaltatyön avainhenkilö sekä väkivaltatutkimuksen opiskelija Jyväskylän yliopistossa. ■

Ajankohtaista tulkkauspalvelusta

Kela tiedottaa aloittavansa vammaisten tulkkauspalvelun uuden hankinnan suunnittelun. Taustalla on korkeimman hallinto-oikeuden päätös, joka edellyttää uuden tarjouskilpailun tekemistä. Tulkkauspalvelu jatkuu nykyisellään siihen asti, kunnes uusi hankinta on valmistunut.

Kelan mukaan "palvelua on tarkoitus kehittää asiakkaiden toiveiden, palveluntuottajien ehdotusten ja Kelan omien havaintojen perusteella". Esille on noussut esimerkiksi henkilökoh-taisen tulkkilistan käyttö työelämässä, kattavampi tulkkien osaamisen hyödyntäminen ja tulkkauksen saatavuuden parantaminen. Tärkeällä sijalla ovat kuulonäkövammaiset ja ruotsinkieliset asiakkaat. Lisäksi "jousto" suunnitellaan myös tilanteisiin, joissa asiakkaan etukäteen tilaama tulkkauksa ei riitä, ja asiakas tarvitsee lisää tulkkauksia". ■

Solaris-lomat tauolla

Kuulonäkövammaisten Solaris-lomia ei järjestetä vuonna 2020. Syynä on hakijoiden vähyys. Heitä ei ole ollut tarpeeksi useana perättäisenä vuotena. Solaris-lomat ry:n mukaan osallistujia tarvitaan vähintään 20 henkilöä, jotta loma pystytään järjestämään.

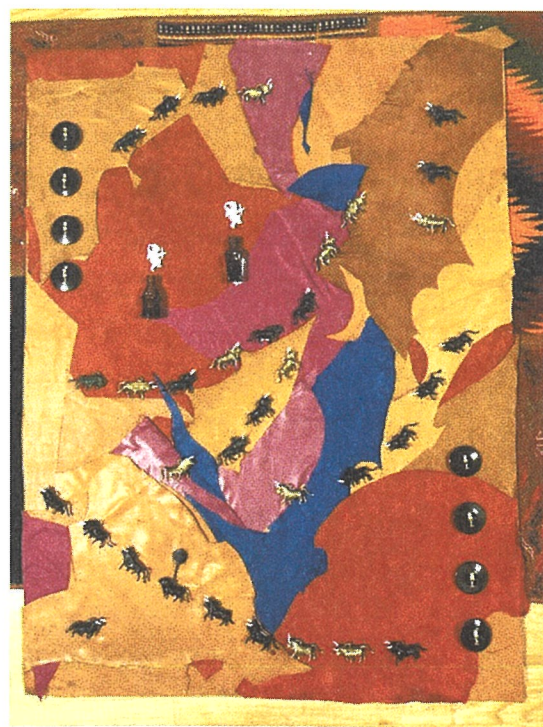
Suomen Kuurosokeat ry neuvottelee Solaris-lomat ry:n kanssa lomien jatkosta. ■

Kymmenen näkevää sormea

Teksti ja kuvat: Milla Lindh

Perinteisesti taiteeseen koskeminen on ollut kiellettyä. Taide on jopa suljettu vitriiniin, lasin alle, maalattu kattoon, tai se on muuten vain saavuttamaton ilman näkeviä silmiä.

Olen ammatiltani kuvataiteilija (amk) ja Usherin syndrooman heikentäessä näköni, pistin toiminimen hyllylle ja hankin muita töitä.

Taideteoksen voi kokea myös tuntoaistin kautta.

Vähitellen olen oppinut löytämään kymmenen näkevää sormea. Ymmärän tuntoaistin kautta, mitä saksilla leikkaan, kolvilla poltan ja erilaisista massoista muotoilen. Teosteni pitää kestää se, että niitä "katsovat" myös muut käsillään. Materiaalit ja muodot avautuvat näkevillekin eri tavalla, kun he uskaltavat käyttää sormiaan: kaikkea ei silmä näe. ■

Kosketeltavan teoksen valmistus.

Yläkuvat: Lumikuningattaren tärkeimmät osat ovat kovalevy, sininen peruukki ja terrakottamasasta tehdyt kasvot.

Työn hankalin vaihe on kovalevyn reikien tekeminen. Kasvoissa kiinni olevat rautalangat kiinnitetään kovalevyn reikiin.

Lopuksi teokseen lisätään vaatteet ja asusteet, helmikorut, päähine. Taustalla on myös paljetteja.

Oikealla valmis työ. Lumikuningattaren silmät ovat aitoa kristallia, jotka on otettu käyttöön vanhasta kristallilampusta. Myös suussa on koru.

Kosketusviestit kuulonäkövammaisen ratsastajan tukena

*Teksti: Heidi Häyrynen
Kuvat: Johanna Veijanen*

Hevosharrastuksen suosio on kasvanut tasaisesti 2000-luvulla. Suomen Ratsastajainliiton mukaan hevosia on Suomessa noin 75 000 ja ratsastajia 160 000. Vaikeasti kuulonäkövammaiselle laji voi kuitenkin tuntua haastavalta. Miten ratsastus onnistuu, jos ei näe eikä kuule?

Viittomakielen tulkkiopiskelija sekä pararatsastusohjaaja **Minna Tihinen** tarttui aiheeseen, ja kehitti Humanistisen ammattikorkeakoulun opinäytetyönään ratsastushaptiisit. Sosiaalishaptinen kommunikaatio, eli kosketusviestin käyttö, mahdollistaa turvallisen vuorovaikutuksen kuulonäkövammaisen ratsastajan sekä ohjaajan välillä.

Ratsastushaptiisit ovat keholle kosketuksella tuotettuja viestejä. Niiden merkitys on sovittu etukäteen kuurosokean ratsastajan sekä kuulevan ja näkevän ohjaajan kanssa. Haptiiseja voidaan tehdä ratsastajan reiteen, pohkeeseen, käsivarteen tai selkään.

Kosketusviestien avulla kuurosokea saa tietoa esimerkiksi ratsastusreitistä.

Ratsastustilanteeseen luovat turvallisuutta turvavarusteet ja hevosta taluttava avustaja. Vammaisratsastukseen koulutuksen saanut, viittomakielentaitoinen ohjaaja keskittyy ratsastajan opetukseen. Ohjaaja viestii haptiiseilla kuurosokean kanssa samalla, kun hevonen liikkuu eteenpäin.

Haptiisin avulla ohjaaja voi kertoa esimerkiksi liikkeelle lähdöstä ja pysähdyksestä. Suunnan vaihdoille on omat haptiisinsa, samoin ylä- ja alamäen alkamiselle ja loppumiselle. Ratsastaja pystyy reagoimaan viestiin omalla toiminnallaan.

– Ylämäki-haptiisin jälkeen ratsastaja nojaa eteenpäin, jolloin tasapaino on parempi. Alamäki-haptiisin jälkeen ratsastaja nojaa hieman taakse. Tämä on hyvää tasapainoharjoittelua, Tihinen kertoo.

Opinäytetyön tuloksena syntyi 12 haptiisia, joilla pyrittiin tekemään ratsastuksesta turvallista. Tihinen teki kehittämisessä yhteistyötä kahden

Ohjaaja voi haptiisien avulla kertoa ratsastajalle esimerkiksi liikkeelle lähdöstä ja pysähdyksestä. Hevosta taluttaa avustaja.

viittomakielisen ratsastusharrastajan kanssa. Työ alkoi vuoden 2018 syksyllä ideoinnilla, ja haptiiseja alettiin testaamaan pian käytännössä. Mukana olleelle **Aarne Pirkolalle** kokemus oli onnistunut.

– Projektissa ja opinäytetyön teossa oli mukava olla mukana. Olen nyt ratsastanut muutamia kertoja ja tykkään siitä todella paljon. Ratsastus kehittää tasapainoa ja ryhtiä, Pirkola toteaa.

Haptiiseja kehitettiin Tihisen Ylöjärven ratsastustallilla, jossa on islanninhevosia. Rotu on pienikokoinen, vahva ja monikäyttöinen. Tihisen hevoset ovat luonteeltaan rauhallisia ja ihmisiin tottuneita ja soveltuvat siten erityisryhmien käyttöön.

– Talliympäristöni on suunniteltu

mahdollisimman esteettömäksi. Omille maille on valmistumassa myös aistipolku, jota voi kulkea turvallisesti, joko ratsain tai itse hevosta taluttaen. Minun kokemukseni mukaan kuulonäkövammaiset voivat yhtä lailla harrastaa hevosia, kunhan olosuhteet ovat esteettömiä ja hevoset siihen koulutettuja.

Mikäli hevoset kiinnostavat, mutta ratsastus ei tunnu itselle sopivalta, voi kuulonäkövammaisen harrastaa hevosia muillakin tavoin.

– Niitä voi hoitaa, käydä kävelyllä niiden kanssa, tai ohjata niitä olemalla itse maassa ja hevonen narussa. Jokaiselle löytyy oma tapa harrastaa, Tihinen kannustaa. ■

Muutoksia Kelan etuuksiin

Kelan etuuksiin tulee joitakin muutoksia 1.1.2020 alkaen. Seuraavassa on niistä muutamia poimintoja.

Vammaisetuudet

Vammaisetuuksiin tehdään indeksitarkistus. Tämän vuoksi tuet kasvavat hieman.

- Alle 16-vuotiaan vammaistuki: perusvammaistuki 93,05 e/kk, korotettu vammaistuki 217,13 e/kk, ylin vammaistuki 421,03 e/kk.

- 16 vuotta täyttäneen vammaistuki: perusvammaistuki 93,05 e/kk, korotettu vammaistuki 217,13 e/kk ja ylin vammaistuki 421,03 e/kk.

- Eläkettä saavan hoitotuki: perushoitotuki 71,21 e/kk, korotettu hoitotuki 155,15 e/kk, ylin hoitotuki 328,07 e/kk, veteraanilisä 107,49 e/kk.

Eläkkeensaajan asumistuki

Eläkkeensaajan asumistuessa huomioon otettavien asumismenojen enimmäismäärien korotus on 1,4 prosenttia.

Eläkkeet

- Täysimääräinen kansaneläke

yksin asuvalle 662,86 e/kk (628,85 e/kk vuonna 2019) ja parisuhteessa elävälle 591,79 e/kk (557,79 e/kk).

- Takuueläkkeen täysi määrä ja täysimääräinen eläketuki 834,52 e/kk (784,52 e/kk vuonna 2019).

- Lesken alkueläkkeen suuruus 327,54 e/kk ja jatkoeläkkeen perusmäärä 102,00 e/kk. Lapseneläkkeen perusmäärä 60,27 e/kk.

- Eläkeläisen saama lapsikorotus alle 16-vuotiaasta huollettavasta lapsesta 22,15 e/kk.

- Työkyvyttömyyseläkkeen ja takuueläkkeen lepäämäänjättämisen ansaintaraja nousee. Työkyvyttömyyseläkkeen ohella voi ansaita 834,52 e/kk ilman, että se vaikuttaa työkyvyttömyyseläkkeen tai takuueläkkeen maksun jatkumiseen.

Lääkekatto

- Lääkekustannusten vuosiomavastuu (ns. lääkekatto) nousee hieman. Vuosiomavastuu on 577,66 e/kalenterivuosi (572 euroa vuonna 2019)

Työttömyysetuudet

- Peruspäivärahan ja työmarkkinatuen

määrä suurenee 33,66 euroon päivässä (32,40 e/pv vuonna 2019). Myös työttömyysetuuden korotusosa ja lapsikorotukset suurenevät tänä vuonna. Työttömyysetuuden korotusosa on 4,79 e/pv.

Aktiivimalli

- Aktiivimallista luovutaan 1.1.2020.

Kela ja työttömyyskassat eivät enää seuraa työttömän aktiivisuutta eivätkä vähennä työttömyysetuutta.

Lisätietoja Kelan verkkosivuilta www.kela.fi ■

Vammaisten tulkkauspalvelun tulkin matkakustannukset

Suomen Kuurosokeat ry:n oikeusienvalvonta muistuttaa tulkkauspalvelujen käyttäjiä Kelan 17.4.2019 antamista ohjeista, jotka koskevat tulkin matkakustannuksia. Tulkki ei voi jakaa asiakkaan kanssa tämän henkilökohtaisia matkakustannuksia. Se, että asiakkaalla on matkalla mukana tulkki, ei voi vähentää asiakkaalle itselleen matkasta aiheutuvia kustannuksia.

Jos asiakas tilaa taksin matkustaakseen kotoa harrastekerhoon, ja tarvitsee tulkkausta taksimatkan aikana, tulkki matkustaa ilmaiseksi asiakkaan mukana taksissa. Taksimatkan kulu ei jaeta asiakkaan ja tulkin kesken, koska kulu on asiakkaalle omasta matkustamisesta aiheutuva kustannus, joka olisi tullut asiakkaalle

maksettavaksi, riippumatta siitä, onko tulkki kyydissä vai ei.

Ohje koskee myös esimerkiksi harrastekerhon ryhmämatkaa varten hankitun tilausajossa olevan linja-auton vuokrakuluja. Jos asiakas tarvitsee tulkkausta linja-automatkan aikana, tulkki matkustaa bussissa veloitusetta. Jos tulkit eivät mahdu kyytiin, ja matkanjärjestäjä joutuu tulkkien mukana matkustamisen vuoksi hankkimaan isomman linja-auton, Kela korvaa tästä aiheutuneen lisäkustannuksen palveluntuottajalle selvityksen perusteella.

Lisätietoja saa Kelan Vammaisten tulkkauspalvelukeskuksesta: vatu@kela.fi. ■

Suomen olympiajoukkue toi kolme mitalia Italiasta, Deaf Lionseille pettymys

Teksti: Arttu Liikamaa
Kuva: Sami Vuoriheimo

Neljän vuoden välein järjestettävät kuurojen talviolympialaiset pidettiin 12.–21. joulukuuta 2019 Valtellina - Valchiavennassa, Italiassa. Kisat järjestettiin 19. kerran, ja siitä on kiittäminen Italian kuurojen urheiluliittoa ja Valtellina - Valchiavennan paikallishallintoja. He suostuivat järjestämään talviolympialaiset puolentoista vuoden varoitusajalla. Olympialaisten avajaisjuhlan puheissa tätä pidettiin ihmeenä, ja urheilijat nostettiin keskiöön, sillä kisat järjestettiin nimenomaan heitä varten. Maailman parhaat urheilijat pääsivät ottamaan mitaa toisistaan.

Suomi lähetti 39 hengen olympiajoukkueen, joka osallistui naisten lumilautailuun, miesten curlingiin ja miesten jääkiekkoon.

Lumilautailussa tiukka kisa

Heti kisojen alkupäivinä **Cecilia Hanhikoski** laski paripujottelussa ja

suurparipujottelussa finaaleihin asti raivaten tieltä kovia kilpailijoita. Molemmissa finaaleissa Hanhikoski koh-tasi tutun kilpakumppaninsa Venäjän **Anna Surmilinan**.

Paripujottelun finaalissa kultamitali karkasi harmittavasti kaatumiseen. Suurparipujottelussa käytiin tasainen taisto loppuun asti. Hanhikoski nap-pasi toistamiseen hopeaa niukalla 0,11 sekunnin erolla voittajaan. Kotiin tuomiseksi tarttui mukaan kunnioitet-tavat kaksi olympiahopeaa.

Curlingissa historiallinen voitto

Miesten curlingissa osattiin varovai-sesti odottaa mahdollista menestys-tä, kun curlingjoukkue oli voittanut EM-hopeaa Sveitsissä viime vuonna.

Alkusarjassa Suomi mitteli kerran jo-kaista 11 maata vastaan ja sijoittui kahdeksalla voitolla ja kolmella tap-piolla alkusarjan kolmanneksi. Välie-rässä Venäjä osoittautui vahvemmak-si lukemin 10–2. Pronssiottelussa Suomi päihitti Puolan selvästi 11–3 ja voitti historiallisesti Suomelle ensim-mäisen olympiamitalin curlingissa.

Jääkiekossa uudistunut joukkue

Suomen kuurojen jääkiekkomaajouk-kue, tuttavallisemmin Deaf Lionsit, lähti uudistuneella joukkueella hake-maan olympiamitalia. Deaf Lionsien kokoonpanossa oli mukana viisi ensi-kertalaista, joista peräti neljä oli vielä juniori-ikäisiä. Suomen lisäksi jääkie-kon olympiamitaleista taistelivat USA, Kanada, Venäjä ja Kazakstan.

Alkusarjan avauspelissä vikkeläjal-kainen USA:n joukkue päihitti Suomen 2–6. Toisessa matsissa vastaan tuli hyvin luisteleva Kanada, joka vei voi-ton 5–1. Kolmas tappio tuli Venäjältä lukemin 1–6. Alkusarjan viimeisessä

pelissä kohdattiin Kazakstan, joka oli myös hävinnyt kaikki pelinsä. Pelin panoksena oli paikka pronssiotteluun. Olympiamitaliunelmasta pidettiin kiin-ni voittamalla heikohko Kazakstan 20–1. Pronssiottelussa vastaan tuli tuttu Venäjä, joka osoittautui jälleen parem-maksi joukkueeksi lukemin 5–1. Deaf Lionseille neljäs sija oli pettymys.

Olympiamitaliunelma oli lähellä, rah-keet eivät vaan riittäneet tällä kertaa. Olympiakullan vei ylivoimaisesti USA, Kanadalle tuli hopeaa ja Venäjälle pronssia. Mitalit menivät peliotteisiin nähden oikeisiin osoitteisiin. ■

Suomen kuurojen jääkiekkomaajoukkue.

Kuvituskuva: Valeria Borovskaya / Yle

Yle parantaa saavutettavuutta erityisryhmille

Yle on ottanut käyttöön uuden Chabla-mobiilisovelluksen. Sen avulla voi kommunikoida viittomakielen tulkin välityksellä. Yle käyttää sovellusta asiakaspalvelussaan ja sisäisessä viestinnässään.

– Tämä on iso edistysaskel asiakaspalvelumme kehittämisessä. Haluamme palvella kaikkia suomalaisia tasavertaisesti ja varmistaa, että viittomakieltä käyttävät asiakkaamme voivat antaa meille palautetta myös

puhelimitse, kertoo Yle Asiakaspalvelun ja Asiakkuusmarkkinoinnin kehityspäällikkö **Elina Ristmeri** tiedotteessa.

Asiakaspalvelu on avoinna arkisin klo 10–12. Puhelinnumero (puhelut ja Chabla) on 020 690 414. Soitto videopuhelinsovelluksesta on maksutonta, muuten hinta on paikallispuhelu- tai matkapuhelumaksu. ■

Kuurosokeiden kerhot

Viittojat-kerho

Tapahtumat vuonna 2020

Kerhon vuosikokous

Aika ja paikka: 15.5. klo 13–17, Tampereen viittomakieliset ry:n kerhuone, Satamakatu 13, Tampere. Kokouspaikalle on kävelyä noin 1,3 km Tampereen rautatieasemalta ja linja-autoasemalta. Suomen Kuurosokeat ry:n vuosikokous on seuraavana päivänä 16.5. Kuurosokeiden Toimintakeskuksella, Tampereella. Jos kerholaisen matka vuosikokoukseen on yli 50 km, on matkan omavastuu 20 e.

Ilmoittautumiset 24.4. mennessä Päivi Ahtiaiselle: 050 384 8960 (vain tekstiviestit). Ilmoittautuessa kerro ruokavaliiosi ja tulkkien/avustajien määrä. Esityslista lähetetään ilmoittautuneille.

Kylpyläretki Kalajoelle

Aika ja paikka: 7.–9.8.2020 (perjantai–sunnuntai), Kylpylä Santa's Resort & Spa Hotel Sani, Jukupolku 5, Kalajoki. Matka-aika noin 5 tuntia sekä tauot.

Ilmoitukset

Hinta 220 e / aikuinen, sisältää kuljetuksen Tampere-Kalajoki-Tampere, majoituksen 2 hh, hotelliaamiaiset, 1 x lounas ja 1 x päivällinen. Jos ilmoittautuneita tulee vähän, voi hinta nousta. Perjantai-iltana halukkaille iltapala 7 e/ henkilö.

Kylpylässä käytössä mm. trooppinen allas ja virtaava joki (+30 °C), po- realtaat (+32 °C), hierovat vesisuihkut yms.

Ilmoittaudu pe 24.4. mennessä Päivi Ahtiaiselle: 050 384 8960 (vain tekstiviestit) tai Milla Lindhille: milla.lindh@kuurosokeat.fi, 040 774 9207. Tarkempi aikataulu lähetetään ilmoittautuneille.

Oulu

Oulun kuurosokeiden kerho kokoontuu ti 11.2. klo 13–16. Os. Koskitie 19 A1, Oulu. Ystävänpäivän toimintaa ja juhlintaa, käsihoito, kosmetologi Niina Kanninen ja muita yllätyksiä. Tietoa tulevista tapahtumista.

Satakunta

Satakunnan kuurosokeiden kerhon tapaaminen 12.2. klo 12–15 Satakunnan Näkövammaisten toimitiloissa. Os. Otavankatu 4 C 49, Pori. Aluksi kerhon kevätkokous. Sitten vieraana kuntoutusohjaaja Anne Laiho. Aiheena

sairaalaista saatavat apuvälineet yms. asiat. Kerho tarjoaa kahvit.

Lisätiedot: puh. 0400 532 413 tai saini.lepisto@gmail.com

Sopeutumis- valmennuskurssit

Mielen ja kehon hyvinvointi- kurssi senioreille

Porin Yyterin virkistys hotellissa järjestetään kurssi seniori-ikäisille kuulonäkövammaisille 31.3.–3.4.2020 (tiistai–perjantai). Kurssi on tarkoitettu ensisijaisesti Länsi-Suomen ja Pohjanmaan alueen asiakkaille. Tavoitteena on kannustaa huolehtimaan omasta kunnosta ja terveydestä. Kurssin aikana käydään kylpylässä, saadaan tietoa, keskustellaan ja mietitään yhdessä ratkaisuja hyvinvoinnille.

Ota yhteyttä Suomen Kuurosokeat ry:n aluepalvelun työntekijöihin Marjatta tai Harriin, niin lähetämme sinulle kurssihakemuksen ja lisätietoja. Otamme myös mielellämme vastaan toiveita kurssin sisällöksi. Matkojen omavastuu on 25 euroa yhdensuuntaisesta matkasta.

Yhteystiedot: Marjatta Puromäki, puh. 0400 807 996, marjatta.puromaki@kuurosokeat.fi sekä Harri Peltola, puh.

040 505 4683, harri.peltola@kuurosokeat.fi

Kurssihakemusten tulee olla Marjattalla tai Harriilla 28.2.2020 mennessä, jonka jälkeen kurssilaisille lähetetään tarkempi ohjelma.

Helsingin Toimintapäivät

Helsingin viriketoiminnan nimi on nykyisin Helsingin Toimintapäivät, osana Voimavaroja vahvistavaa toimintaa.

Kommunikaatiopiiri

Ke 5.2. Kaksi vaihtoehtoa:

Kokoontuminen kello 9.30 Helsingin rautatieasemalla, palloukkujen alla. Kaivokatu 1, Helsinki. Mahdollisuus ruokailuun omakustanteisesti Picnicissä. Syönnin jälkeen Observatoriomuseolle, varaathan mukaan HSL-bussikortin. Voit halutessasi suunnata suoraan Kaivopuistoon.

Observatorio klo 12–16.30. Kokoontuminen museon oven edessä. Kopernikuksentie 1, Helsinki. Museokierros ja vierailu Ursan tähtitornilla. Omakustanteiset päiväkahvit. Mukana ohjaaja Anita Palo ja kommunikaatiotyöntekijä Sanna Nuutinen. Ei yleistulkkausta, tilaa tarvittaessa oma tulkki.

Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 3.2.

Kuntopiiri

To 6.2, 13.2. ja 27.2. klo 13–16 liris, 2. krs. Ohjaajana Jaana Marttila. Kuntoharjoittelua, vesijumppaa, uintia ja saunomista. Paikalla kaksi yleistulkkia. Oma pyyhe mukaan. Huom! To 20.2. ei ole kuntopiiriä.

Pannu kuumana

To 13.2. klo 10–12 liris, Helsingin aluetoimisto, 4. kerros, Marjaniementie 74, Helsinki. Yhdessäoloa, keskustelua, kahvittelua. Mukana ohjaaja Anita Palo ja palveluasiantuntija Heli Lappalainen. Kahvitarjoilu (1 e). Ei yleistulkkausta, tilaa tarvittaessa oma tulkki. Tilaisuuden jälkeen voi ruokaila omakustanteisesti lirkksen ravintolassa ja jatkaa kuntopiiriin.

Etiopialainen ravintola

Ke 26.2. klo 16–20. Mechelininkatu 8, Helsinki. Queen Sheba – Kuningatar Saha. Ruokailut ym. omakustanteisia. Ei yleistulkkausta, tilaa tarvittaessa oma tulkki. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 24.2. klo 12.

Ohjaaja Anita Palo on talvilomalla pe-su 14.–23.2.

Yhteystiedot: anita.palo@kuurosokeat.fi, tekstiviestit/WhatsApp 040 837 7896

Sekalaista

Tietovisan vastaukset

1. Tyynellämerellä sijaitsevalla Kiribatilla 2. Kekrinä 3. 24. helmikuuta 4. 365 päivää ja kuusi tuntia 5. 165 vuotta

Helmikuun Tuntosarvi-lehti

Ilmoitukset helmikuun Tuntosarveen 3.2. klo 12 mennessä: viestinta@kuurosokeat.fi

Oikaisuja

Toimintakalenterissa 2020 kerrottiin, että 12. helmikuuta vietetään kansallista viittomakielen päivää. Tarkemmin ottaen tuolloin vietetään kansallisten viittomakielten päivää, koska Suomessa käytetään myös suomen-ruotsalaista viittomakieltä. ■